

Svar på skriftligt spørgsmål om ljudböcker, strömningstjänster och författarnas ersättning

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 459/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Johan Kvarnström /sd m.fl.:

Hur bedömer regeringen att de nuvarande ersättningsmodellerna för ljudböcker i Finland tryggar författarnas möjlighet till skälig ersättning, och avser regeringen att utreda behovet av lagstiftning eller andra åtgärder, med inspiration från den norska boklagen, för att stärka författarnas ställning och säkerställa en hållbar och mångsidig ljudboksmarknad i Finland?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Distributionen av ljudböcker och de ljudbokstjänster som erbjuds allmänheten är kommersiell affärsverksamhet. Den grundar sig på ömsesidiga avtal mellan aktörer inom branschen, såsom författare, översättare, ljudboksläsare, förläggare, förmedlare och ljudbokstjänster. Statsmakten har tills vidare inte möjlighet att ingripa i eventuella missförhållanden som förekommer i verksamheten.

Den ersättning för användningen av e-ljudböcker i allmänna bibliotek och högskolebibliotek som föreskrivs i upphovsrättslagen påverkar författarnas inkomstbildning. För detta ändamål har finansiering på en miljon euro reserverats permanent.

Författarnas inkomstbildning och andra utmaningar inom bokbranschen har identifierats som en viktig fråga i den kulturpolitiska redogörelse som lämnades till riksdagen i november 2024 och som riksdagen tog ställning till i oktober 2025. Litteratursektorn tas upp som ett exempel i redogörelsen. I enlighet med riktlinjerna i redogörelsen genomförs en mer omfattande utredning av bokbranschen och utifrån den utarbetas ett nationellt åtgärdsprogram för att stödja litteraturen.

Detta utredningsarbete pågår för närvarande och resultaten fås våren 2026. Utredningspersonen har i uppgift att kartlägga bokbranschens nuläge och dess utmaningar, bl.a. ljudbokstjänster (prissättning, ersättningar), prissättning av böcker och eventuell prisreglering samt offentligt stöd inom bokbranschen.

Lösningarna för att stärka den inhemska bokbranschen och förbättra författarnas ställning granskas när utredningen är klar. Ett litteraturpolitiskt åtgärdsprogram utarbetas med utredningen som grund.

Helsingfors 15.1.2026

Forsknings- och kulturminister Mari-Leena Talvitie